

"СІТІ" В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ОРГАНІЗУЄ ОБОРОНУ АМЕРИКИ ПЕРЕД ГІТЛЕРОМ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт виробив широкий план для об'єднання всіх американських республік для оборони перед економічною й військовою агресією з боку Німеччини.

Всі держави північної й південної Америки мали би належати до економічного союзу, котрого ціллю мало би бути не дати Гітлерові диктувати економічно Америці.

Рівночасно з проголошенням цього плану за старанням президента в обох палатах конгресу внесено відповідні проекти законів про поширення американської військової флотії через будову 84 нових військових кораблів коштом 1 біліона 200 мільйонів доларів.

Заповідають теж скоріше внесення проекту на поліпшення американської армії.

СЕНАТ ОДНОДУШНО ЗА ЗАСАДУ МОНРОВА.

ВАШИНГТОН. — Всіми 76 прийнятими голосами сенат прийняв резолюцію сенатора Питмена, голови сенатського комітету для заграничних справ, котра дає конкретний вислів доктрини президента Монрова в цей спосіб, що зобов'язує американський уряд не признати ніякої окупації частини західної півкулі якоюсь європейською державою.

Резолюція підчеркує при тому, що цієї засади Злучені Держави держалися понад сто літ.

Конгресмен Шифлер з Вест Верджинії вніс резолюцію, якою визнається президентом Злучених Держав скликання президентів всіх американських республік на наради в справі оборони західної півкулі. Сенатор Конеллі з Техасу взивав уряд, щоби негайно вислав військові кораблі для оборони загрожених колоній.

ЛЕНДОН ЗА ПЛЯТФОРМУ ПРОТИ ГІТЛЕРА.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — Резолюційний Комітет Республіканської Партії схилився до надання плятформи Республіканської Партії сильно анти-гітлерівського тону. За це стоїть передовсім Алфред Лендон, що був кандидатом Партії при минулих виборах.

Лендон хоче, щоби в програмі Республіканської Партії було виразно сказано, що Америка симпатизує з альянтами, що воюють проти Гітлера.

УРУГВАЙ ПЕРЕАРЕШТОВУЄ НАЦІСТИЧНІ ЯЧЕЙКИ.

МОНТЕВІДЕО (Уругвай). — Поліція південно-американської республіки Уругвай відкрила широко розгалужену нацистичну змову захопити при допомозі німецьких військових ветеранів в Аргентині цілу державу Уругвай.

Уряд арештував 12 нацистичних партійних лідерів. Їх імен покищо не подано до публичного відома. Публична опінія Уругваю сильно розгоряна ревеляціями уряду й організує різні громадські встанови для оборони цілості держави.

ФРАНЦУЗЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПІД АНГЛІЙСЬКИМ ПРАПОРОМ.

НЮ ЙОРК. — Найновіший французький люксовий корабель „Пастер“ вплив з ньюйорського порту під британським прапором.

Його призначення держать в тайні.

ЗУДАРЕННЯ БОМБОВИКІВ У ПОВІТРІ.

БЕЛПРОВЗ (Квінс, Ню Йорк). — У понеділок рано над цією місцевістю зустрілися з собою на великій висоті два великі бомбовики американської армії й в полумінні впали на вулиці містечка.

Залогі обох літаків, разом 11 людей, згинули в катастрофі. Декотрі з них вискочили з літаків по ударенні й пробували рятуватися скоропадами, але це їм не вдалося.

Один з літаків, падаючи на землю, підпалив два дома. В одному з них одна жінка дізнала так по-важних попарень тіла, що може померти.

КАНАДА ЗА ПРИСПІШЕННЯ ПОМОЧІ БРИТАНІ.

ОТАВА. — Канадський прем'єр Мекензі Кінг заявив у парламенті, що в відповідь на удар на Францію Канада задумує приспівити всяку допомогу Англії.

Канада задумує скріпити домашню оборону. В парламенті слідно одностайність.

УНІВЕРСИТЕТИ ЗА ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ.

НЮ ГЕЙВЕН. — На величезній масовій вічу професорів і студентів Єйльського університету ухвалено резолюцію за заведення в Америці загального військового вишколу, щоби „захоронити безпеченство й свободні встанови Злучених Держав“.

У Провіденс, Ровд Айленд, ухвалено подібну резолюцію на масовій вічу студентів тамошньої колегії Бравна.

До летничих шкіл по всьому краю зголошуються на науку великі маси студентів.

УРЯД ЗАХОРОНЯЄ КАПІТАЛИ ФРАНЦІЇ В АМЕРИЦІ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт поробив кроки, щоби забезпечити французькі капітали в Америці, загрожені німецькою окупацією Франції.

За оочисленням американського уряду, Франція має тут інвестиції понад біліон доларів.

Секретар скарбу Моргентав подав до публичного відома, що британська торговельна комісія заявила готовість перебрати на Велику Британію всі замовлення амуніції й літаків для французького уряду. Приватно обчислюють, що ці замовлення виносять коло біліон доларів. Здача Франції була би поважним ударом для тих підприємств, що взялися виконувати ці контракти для французького уряду.

БЕЗРОБІТНІСТЬ У СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ

ТРЕНТОН. — Відділ Служби для Заняття покінчив свою статистику над безробіттям за півріччя й прийшов до висновку, що в Стейті Ню Джерзі є тепер 227,126 людей, що шукають праці, а не можуть її знайти.

ЗАСНУВАЛАСЯ ЛІГА ПАТРІОТИЧНОЇ АКЦІЇ

В Торонто засновано Лігу Патріотичної Акції в цілі створення в Канаді спільного фронту в боротьбі з ворогом так на зовні як і внутрі. Голова цієї Ліги, К. Р. Маршал, на ініціативних зборах сказав, що Ліга є створена на те, щоби підтримувати канадійців на дусі й додати їм заохоти до дальшої витривалості. Між іншим, цілюю її є також подобати, щоби канадійська індустрія розвинула свою військову продукцію на якнайвищу скало, як рівнож давати до зрозуміння канадійським фермерам, що вони є одним з найважливіших чинників до успішного ведення війни. Задачею Ліги буде вкінці зорганізувати якнайбільше канадійського жіноцтва для публичної праці в різних військових підприємствах.

ВОЄННІ БЕЗДОМНІ ДІТИ ПІД ОПІКОЮ УРЯДУ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

ВАШИНГТОН. — Тут зорганізовано під опікою міністеріального кабінету окремих комітетів під назвою „Рятуємо європейські діти“. Почесним головою комітету став секретар внутрішніх відносин Ікес, а активними членами є інші високі федеральні урядовці. Ціллю комітету є допомогти розселити французькі бездомні діти в Злучених Державах, а також допомогти дітям і бездомним матерям переселитися до Канади. Комітет буде співділати з різними американськими організаціями, що піклуються убогими дітьми та мають в такій роботі досвід.

ДОВГИ В АМЕРИЦІ МЕНШАЮТЬ

ВАШИНГТОН. — Секретаріят торгівлі повідомляє, що задовження громадян Злучених Держав меншає. Від 1929 року зменшився загальний приватний довг громадян і публичний довг уряду на десять біліонів (мільярдів) доларів. З кінцем 1939 року досягнули прилюдні й приватні довги цифру 162,000,000,000 дол., а в 1929 році ця цифра виносила 172,000,000,000 дол. У дійсності зменшився лише приватний довг громадян на суму 32,000,000,000 дол., зате зріс публичний довг на суму 22,000,000,000 дол.

НЮЙОРСЬКІ ФІНЦІ ВІДБУЛИ СВОЄ РІЧНЕ СВЯТО

НЮ ЙОРК. — Нюйорські та бруклінські фінці дали енергійно підтримують традицію свого походження та скріплюють свою солідарність. У неділю 16. червня вони відбули своє річне національне свято в Сентрал Парку в Ню Йорку. Крім великого здвигу фінляндців з'явився на святі теж і представник міської ради з Ню Йорку, Нюболд Морис. Він промовив до фінців теплим словом, впевнюючи їх, що „Фінляндія не вмерла; вона не може вмерти! Вона буде відбудована як незалежна держава ще за часів нашої генерації“.

ЯКІ ЗАДУМИ СОВЕТІВ?

БУКАРЕШТ. — В Румунії панує загальне пригноблення. З одного боку доходить вісти, що Совети, бажаючи скористати з поділу військової до- бичі, забрали Литву Естонію, Латвію, а тепер хотілиб забрати ще й Румунію. З другого боку виходить на таке, що Румунію хоче забрати Гітлер при допомозі Мадярищини. Тому ця остання перша поспішила погратувувати Гітлерові перемоги в Франції! Знову Совети прислали тепер свого посла і роблять такі міни, якби хотіли бути з Румунією в союзі проти — Гітлера.

ЗЛУКА ІНДІАНСЬКИХ ПЛЕМЕН НА СХОДІ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

ДЕЙРІЕН, КОНН. — Групи індіан, що замешкують східні стейти американської юнії, створили свою організацію під іменем „Федерейтд Істерн Індіан Ліг“ і відбули своє чергове свято „Ростучої кукурудзи“ в неділю 16. червня. У святі взяли участь представники 19 різнородних індіанських племен, що досі залишилися у східних стейтах. Це такі роди: могікани, могоки, пекоти, шатікоки, — із стейту Конетикат, каюгі й інші іроковийці та шинеаки — із стейту Ню Йорк; тускарорі із Ню Йорку й Канади; нагараанети — із Ровд Айленд; каткави й черокі — із Оклагоми; вампоногі, пенобскати й покасети — із Месенсуетс; чип-вози — із Миннесоти. Крім цього: катовби — із Савт Каролайни; гопі — із Аризони й Ню Йорку і маї — з Ню Йорку. Представник маї із Ню Йорку обстоє, що він походить із родини первосвященника з старинної імперії маї в теперішньому Мексикі.

Індіанські племена, як звисно, все воюють між собою. На час спільного свята вони залишили всяку ворожнечу і зійшлися на спільний танку, а їх провідники засіли до ради колесом. Довкруги горіли вогні, а родоначальники курили „файку мира“, передаючи її собі з уст до уст.

АЛІАНТИ НЕ БУЛИ ПРИГОТОВАНІ ДО МОДЕРНОЇ ВІЙНИ

БОРДО (Франція). — Французький уряд жде на відповідь канцлера Гітлера в справі замирення між Німеччиною і Францією. Німецькі війська далі наступують, а французькі далі ставлять опір, але вже слабкий, незорганізований, що є зовсім природне, бо німці розбили французькі сили на чотири часті. Новий французький міністер заграничних справ Бодуен заявив через радіо, що Франція не може вдержатись довше, бо противник далеко сильніше і краще узброєний. Він виразно підкреслює, що альянти не були достаточні підготовлені до модерної війни і її метод. І тому маршал Петен віднісся до німецької Начальної Команди, щоб заперестати дальшу боротьбу і зачати переговори в справі чесного замирення. При тому Бодуен заявив, що Франція ніколи не приймепонижаючих умовин, себто таких, що мали би принести кінець духовій свободі французів.

ДЕЩО ЗАПІЗНО.

ЛОНДОН. — Кажуть, що в останній хвилині французької трагедії британський прем'єр Чорчїл мав запропонувати Франції цілковите злиття Великої Британії й Франції в одну імперію. Це мало бути свого роду „політичне подружжя“. Ця Бритійсько-Французька Юнія мала мати спільний парламент, спільну заграничну політику і спільні фінанси та спільну економічну господарку. Все те одначе розбілось, бо прийшло запізно.

ВІЙНА ТАК ДОВГО, ПОКИ ГІТЛЕР НЕ БУДЕ ЗНИЩЕНИЙ.

ЛОНДОН. — Вінстон Чорчїл заповів, що не зважаючи на трагедію Франції Велика Британія веде війну з Німеччиною так довго, поки „людство не буде звільнене з гітлерівського прокляття“.

У НІМЕЧЧИНІ СМІЮТЬСЯ.

БЕРЛІН. — Американські кореспонденти подають, що німці тільки підсміхаються, коли тепер читають про погрози Чорчїла. Вони свято переконані, що Гітлер „впорється“ з Англією дуже скоро, як тільки Франція буде елімінована і заключить мир з Німеччиною і Італією.

ГІТЛЕР І МУСОЛІНІ.

РИМ. — Десь відбуваються важні історичні наради між Гітлером і Мусолінієм. Місце розмови держиться в тайні, бо боється налету ворожих літаків. Обидва диктатори зіхались з малим штабом військових, політичних і фінансових знавців, щоб уложити умовини завершення зброї між Францією і Німеччиною та Італією.

ЯКІ УМОВИНИ?

БЕРЛІН. — З того, що можна вичитати в німецькій пресі, виходить, що Гітлер подиктує доволі тяжкі умови мира. Але, як кажуть німці, не будуть вони такі понижаючі, як були ними ті, що їх подиктували альянти Німеччині в 1918 році, у Версаю. Гітлер буде вимагати цілком певно повного розброєння, а може й видачі флотії, що буде найбільш скomплексованою справою, бо флотія, як здається, є разом з британською. Далі Німеччина буде домагатись Альзасії й Льотарингії, яку певно возьме, а також і французьких колоній. Італія певно забере Савою, Ніццу і Корсику та певно дещо з колоній в Африці.

І ЕСПАНІЇ ЩОСЬ ПРИПАДЕ.

МАДРИД. — Націоналістична Еспанія буде заступлена при мирових переговорах Франції з Німеччиною і Італією. Її запросив Гітлер. Мабуть і французький маршал Петен віднісся до Німеччини в справі завершення зброї через ген. Франка, що є його приятелем. Еспанія певно захоче дістати Гібральтар і Мароко в Африці.

ЗА ТОТАЛЬНУ ПЕРЕМОГУ.

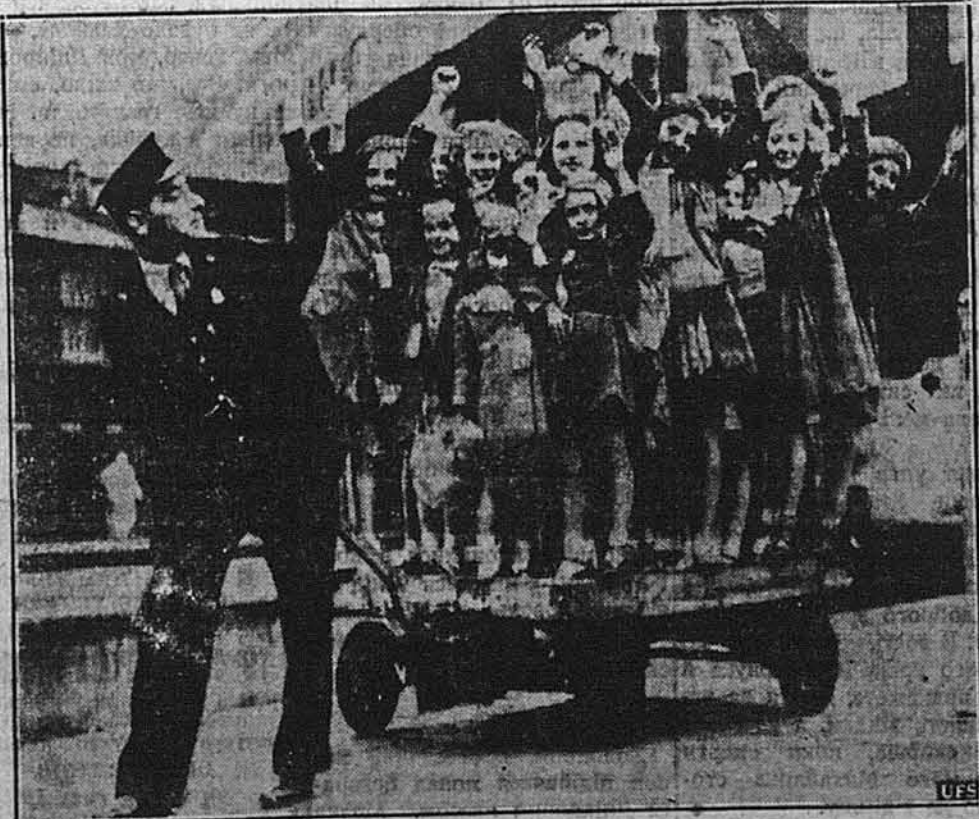
БЕРЛІН. — Можливо, що німці Францію дещо „пошадять“, бо війна ще не скінчена, а їх власна ціль: знищення британської могутності. Та, як кажуть офіційні джерела, війна, яку німці ведуть, є тотальна, тому і тотальною мусить бути перемога.

ТЕЖ І ІТАЛІЯ ВІДНЕСЛА „ПЕРЕМОГУ“.

РИМ. — Італія ще не розігнала навіть до якоїсь поважнішої сутички, а виходить, що вже війну виграла „без вистрілу“. І позбулась клопоту з боку Туреччини, бо тепер певно, що вона вже не піде з альянтами, а тим самим і проти неї.

СОВЕТИ І ДАРДАНЕЛІ.

АНКАРА. — Між Туреччиною і Советами ідуть дуже пильні переговори в справі нового володіння в Європі. Кажуть, що Совети хочуть захопити Дарданелі під свою контролю за згодою Туреччини.

ПРОЩАЮТЬСЯ З РОДИЧАМИ.

Англійська дівчата прощаються з родичами на стації Педінгтон у Лондоні. 120,000 дітей вивезли англійці з міста до Валії.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подинокое число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Дієрзі Ситі і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Письмовий текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ОДИН УДАР У ПЛЕЧІ

Майже у той самий час, коли Мусоліні, як це сказав президент Рузвельт, завдав штилетом удар у плечі Франції й Англії, на північному кінці Європи сталося щось подібне: там Росія захопила три дрібні держави: Литву, Лотвію й Естонію. Велика імперія, що нині має близько двісті мільйонів душ населення, закинула дрібним малом не одно-мільйонним державам заговори проти себе й захопила їх, щоби тим заговорами запобігти.

Очевидно, нікого в світі ця гра не здурила. Нд-хто в світі не бере серйозно, що Литва або Лотвія або Естонія або дві з них на спілку або навіть усі три разом могли грожити Росії в якийнебудь спосіб. Була це отже чисто імперіалістична експансія, експанзія, що здавна була традицією Росії. Що нею не кермує вже цар, але большевицький диктатор, не змінює характеру цієї експансії.

Американська преса пробує тепер розгадати основні мотиви цієї імперіалістичної інтриги. Яке почуття лягло в основу захоплення Литви, Лотвії й Естонії? Хо хоча це було поширенням імперії, все таки ціна цього захоплення була досить висока. Ні Литва, ні Лотвія, ні Естонія не має такого багатства, щоби його захоплення виправдувало втрату престижу, котра мусить бути вислідом цього поступку Росії.

Газети схиляються до думки, що цим основним почуттям, яке штовхнуло Сталіна на захоплення трьох балтійських країв, є не що інше, як страх, страх перед Гітлером. Сталін саме станув свого часу при боці Гітлера, сподіваючись, що такою допомогою він штовхне Гітлера до завзятої війни проти Франції й Англії, до війни, котра ослабить і Німеччину й Англію й Францію: замість ослабленої Німеччини перед ним стає скріплена Німеччина, а скріплена Німеччина є для Росії багатішим, ніж скріплена Англія й Франція разом. У цей спосіб Сталін подобає тепер на того недовченого ученика чарівника, що вмів викликати з горшка замкненого там духа-потвору, але не вмів його туди назад загнати. У своїм страху перед ним самим викликаною потворою Сталін пробує тепер забезпечитися на майбутню розправу з тою потворою.

Очевидно, нікого в світі ця гра не здурила. Німає покидати свого спільника в Берліні. Ніщо подібне: Сталін ще далі держиться Гітлера. Він певно й Гітлера наперед повідомив про намірену окупацію трьох балтійських країв, рахуючи на те, що, занятий на заході Гітлер не може піднести ніякого протесту на сході. Як довго Гітлер занятий на заході, Сталін використовує це для скріплення своєї позиції на півночі й сході. Як Гітлер посується на Балкан, Сталін собі посується на Бессарабію. Там Німеччина й Росія можуть поділитися добічею, але й можуть теж за цю добічу зчепитися за роги.

Р. Корда (Хабрін).

БОРІТЬБА ЗА АЗІЮ

(1)

Україна лежить на перехресті двох світів: Європи й Азії. Через Україну веде шлях на Близький Схід, в Середню й Центральну Азію та до Індії. Україна замикає так зв. Брану Народів. В сучасний період боротьби за Азію, таке ключове положення України має особливе значення. Це положення мало своє значення, коли ще на півночі Європи були варяги й Швеція Карла XII, а на півдні візантійське царство та турецька імперія. Тепер цього немає й силвої лінії світової політики та економіки змінилися. Тепер є Москва, опорта на Північний й Тихий океани, яка намагається промстити собі ще доступ до Атлантичного океану через Фінляндію, Швецію й Норвегію; до Середземного моря через Балкан, Босфор і Дарданелі та кінці до Індійського океану через Туркестан, Афганістан і Північні Індії. Тепер є Англія й Франція, які опановують Близький Схід та контролюють всі шляхи, що ведуть до їх посіlostей в Азії. Для великої гри на Сході Азії — Ніппону, Англії й Америки — теж не без значення, чи Москва розпоряджає Україною з її ресурсами, а перекреслює, чи має доступ до Чорного моря та вихід через проливи: Босфор і Дарданелі.

Німеччина, що змагає до зломання англо-французької гегемонії та здійснення своїх планів на Сході Європи, теж зацікавлена українською територією між Європою й Азією. Близький Схід — цей найважливіший англо-французький вузол — намагається розбити Москва своїм наступом на проливи й Балкан; намагається розбити його кайзерівська Німеччина союзом із Туреччиною, а національно-соціалістична перейняти цей вузол союзом із Італією.

Щоби краще зорієнтуватися в сучасних подіях та виразніше уявити собі ролі майбутньої української держави, необхідно знати проблеми не тільки Європи, але й Азії. Тільки тоді зможемо витягнути всі корисні з того геополітичні положення, в яке поставила доля Україну. Тільки тоді також зможемо вести нашу націю до реалізації її історичної місії.

**

Наполеон, що палав жадою розбити суперницю Франції — Англію, запропонував був тодішньому московському цареві Павлу I. спільний похід на Індію. За тайним планом, Наполеон мав двинути свою армію до Дунаю, че-

рез Чорне й Азовське море в Каспійське море, де мав здатися з московськими силами. З Каспійського моря мали рушити спільні сили через Персію й Афганістан, щоби заатакувати Індію з північного заходу.

Приготування московського царя та весь план походу Наполеона на Індію були зірвані несподівано смертю Павла I. Його замордовано 11. березня 1801 р. Коли Москва Александра I. виступила проти Наполеона, то план походу на Індію прийшлося йому відложити. Він найперше мусів виступити проти Москви, а в зв'язку з цим став шукати зв'язку з українцями.

Пізніше, коли згасла зізда Наполеона, Москва починає сама промовувати собі шлях до Індії через Середню Азію та в напрямі Афганістану та вперто намагається опанувати Босфором і Дарданелі. В завоюванні Москвою Середньої Азії, Англія була більше уступливою, за те московська експансія в напрямі проливів із Чорного в Середземне море, на Близький Схід і Балкан завжди розбивалася о рішучий спротив Англії.

Агресивні кроки Москви в Азії викликали незадоволення в Англії, але англійська політика бачила більшу небезпечку зо сторони швидко зростаючої сили кайзерівської Німеччини; тому вона застосувала супроти Москви таку тактику: поступалася своїми впливами та інтересами в Середній Азії, але не допустила Москву в Афганістан і Персію, щоби відгородити шлях на Індію. На Далекому Сході паралізувала Англія московську експансію підтримкою Ніппону, а в Хінах англо-американсько-французькі впливи були настільки закріплені, що витиснути їх Москва не була в стані. На Близькому Сході, а саме в справі Босфору й Дарданелів, Англія виступила спільно проти Москви навіть з кайзерівською Німеччиною, граючи зручно на німецьких планах по лінії Берлін-Багдад-Босфор. Але коли позиції Німеччини на Близькому Сході стали насправду загрозливими для Англії (німецькі передводенні впливи в Туреччині, вклади німецьких капіталів, побудова німецьких залізниць з Багдаду до Перського заливу, конкуренція німецьких товарів і т.д.), то Англія не завагалася відібрати німцям багдадську залізницю в 1913 р., а вже в 1914 р. заключила союз із Москвою.

XIX.

Холодний, провесняний ранок підійнявся понад безкрай Дніпровим плесом. Мряка опала й лиш денеде, мов заплукані лебеди, тяглися її білі хмаринки по сухих плавнях.

Самособою, що „стан примирення“ Англії з Москвою в Середній Азії був тільки сповидним. Москва повела тайну боротьбу проти Англії в Середній Азії та проти англійських впливів в Індії. Для цієї мети створили москалі в Бухарі в 1820 р. свою першу тут розвідку агентуру. Завданням цієї агентури було сіяти ненависть серед туземного населення до англійців, створювати симпатії до москалів та протискати московські товари на ринки Персії, Афганістану й Індії.

Щоби паралізувати московські почини, англійці в свою чергу скріпили свої розвідні служби в Бухарі та Хіві. Керму цієї акції доручено було славновісному розвідникові Александрові Барнесу. Англійці енергійно стали протидіяти московському наступові, перетягали на свій бік азійських князів, давали їм зброю, військових інструкторів, тощо.

Та москалям всетаки вдалося швидко добитися успіхів. Вже в 1824 р. вони викликали протанглійське повстання в Афганістані, в якому англійці потерпіли поразку. Москва далі закріплює свої впливи в Середній Азії та приступає до дальшого формального її завоювання. В 1838 р. діє московська розвідка вже в Афганістані — в Кабулі й Кандагарі, якою керував Віткевич, присланий сюди московським генеральним штабом. Наслідком роботи цієї агентури було протанглійське повстання афганців в 1841 р.

Англії, щоби компрометувати заходи Москви в Середній Азії в очах світової opinii, перетягали на свій бік малярського вченого, академіка Вамбері, який подорожував тоді по Центральній Азії. В своїх книжках і численних статтях представляв він світові Москву, самособою, не в її користь. То, зрештою, він не потребував нічого відумувати, а написати тільки те, що бачив на власні очі! Що його осуд не міг бути в користь Москви, то це самозрозуміло, і він для цього не мусів „продаватися“ англійцям, як це твердили москалі.

„Я ніяк не можу допустити думки, — писав Вамбері — щоби Англія могла бути рівнодушною до наближення Москви до Індії. Я хотів би стрінути політика, який смів би твердити, що московська імперія, заволодівши недавно Туркестаном, не піддається спокійно дивитися далі в Афганістан і Північні Індії, де її політичні інтриги, як кажуть, знайдуть пригожий ґрунт. В той час, коли війська Перовського кинули зловістий тін від західних берегів А-

Січ-мати ледви чи спала цієї ночі. Гул і гам, що тільки приниш, але не завмер поночі, як бувало давніше, розшумів тепер, мов Дніпрові пороги. Все, що жило, спішилося кудись, гвалтувало. Не виходили з курінів, не востулилися, хіба тільки хворі та покладені в останній виправі на татарські улуси. Та й з тих, хто лиш міг, припав лицем до віконних лутків і стежив за рухом, що копошилося по вулицях Січі.

(Дальше буде).

НЕ ЗРОЗУМІЄ ДОБРЕ ТЕПЕРІШНІЙ ПОДІЯ В УКРАЇНІ
Я В СВІТІ ТОЙ, ХТО НЕ ПРОЧИТАЄ КНИЖКИ
МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ
1914: РІК ГРОЗИ І НАДІЇ
Автор показує, як український народ активно й збройно вступив на арену світових подій.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
"SVOBODA"
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

КОМУНІСТИ, ГІТЛЕР І ВІЙНА

(З Канади).

Вінніпегський часопис „Фрі Прес“ помістив редакційну статтю п.н. „Комунисти і держава“. Це є ліберальний часопис, що попередніми роками завжди відносився до комуністів з великою толеранцією. В Британії, пише він тепер, починають заставляти над тим, чи далі дозволити комуністам висказувати вільно своє ставлення до війни. Особливо дискутують над тим в робітничих і соціалістичних колах, що мають сильне представництво в уряді. У часописах „Нью Стейтсмен“ і „Нейшен“ появились були листи з гострими протестами від Джана Стрейчі і Віктора Голяча, що оба є комуністами, в яких вони виступають проти „нової лінії“, якої придержуються в Англії комуністичні провідники і комуністична преса. Роблять вони це під безпосередніми приказами з Москви, в яких висказується бажання побіди для Гітлера з бажанням причинитися до тої побіди. Ті два визначні комуністи не противились попередньому становищу тоїж преси, котра в прихильній комуністами спосіб атакувала комуністів і буржуазію за те, що вони противились революції в себе вдома. Офіційні листи комуністичних провідників до „Нью Стейтсмен“ і „Нейшен“ оминають обговорення справи, піднесеної в листах двох згаданих вище комуністів.

Однак інший кореспондент, який заперечує, що є членом комуністичної партії, але як приятель згаданих часописів, старається пояснити причини цього нового курсу комуністичної партії в Англії. Він пише між іншим таке:
„Є цілковито безсільним з боку Стрейчі й Голяча обвинувачувати комуністичну партію, що вона бажає, щоб Гітлер побіди в цій війні. Гітлер не може побіди; успіх цієї побіди, будуть означати однакову величезні втрати, які, разом з союветською пропайандою, будуть означати негайне повалення Гітлера наслідком революції. Однак ан-

глісько-французька буржуазія може побіди, а це може означати розгром революції в Німеччині й Середній Європі й приготування до нового хрестоносного походу проти Союветського Союзу. З тої причини комуністи не прилучаються до вульгарного крику Родермера проти Гітлера, але концентрують свій вогонь проти головного ворога: англійсько-французької буржуазії. Вони розуміють, що Гітлер міг допуститися поганих вчинків, як люди зпід парасолі, але вони мають силу наробити більше шкоди для справи світової революції ніж Гітлер.“

„Це є дуже вняснює твердження“, пише „Фрі Прес“, „і ми не сумніваємося, що воно вдаряє в відповідне місце. Воно вняснює прикази з Москви, також вняснює курс якого при держуються комуністичні провідники в Франції й Великій Британії, а також і подиву гідну зміну opinii американських лівих партій, що по цілих роках накликували демократичних держав Європи „Здержіть Гітлера!“, тепер є неначе піддержувачами Гітлера і геніальними оборонцями його курсів. Побіда альянтських полтв згідно з їхнім нікчемним думанням, відложит „світову революцію“, або й запобіжить, а вони її так дуже бажають. Вони надіються, що для них легше буде ловити рибку у мутних водах, які покажуться по розгромі альянтів.“

Усе те має безпосередній зв'язок з питаннями, з якими Канада має теж до діла: Що мається зробити з тутешньою діяльністю комуністів, що стараються перешкодити Канаді в її воєнних змаганнях і обезславити цілі, задля яких ведеться війна? Партійна лінія в Англії мусить теж бути партійною лінією в Канаді, бо Москва не має звичай робити ріжниць щодо своїх розпорядків для своїх агентів. Їх них застосовується карний закон і з ними, поступиться відповідно до закону, якщо їхня діяльність стане відома, або якщо вони зрадять зі своєю діяльністю через свої грубі перекривки. Та в Канаді є поширене сильне переконання, з яким „Фрі Прес“ вповні годиться, що при застосуванні введеного в життя закону, не повинно бути загального переслідування, себто гуртових і загальних арештувань.

Перший.

— Як вам іде в школі, — питає дядько чотирьох хлопців.

Іван каже: Я перший до гімнастики.

— Гарно, хлопче.

Петро: А я перший у рахунках.

— Василь: Я перший в англійським.

Дядько похвалив і того. Тільки малий Федько нічого не каже.

— А ти, Федю? — питає дядько, — чи ти теж перший?

— Ще би, — каже той, — я перший коло дверей, як скінчиться наука.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(72)

— Щастя й здоров'я вашій готово — відповів весело. Тимилости бажано — промовив міш.

На мить здавалося, що блискучі очі Хмельницького зацікавилися, але це не тривало довго. Махнув рукою й сягнув по пакет, що лежав на столі зв'язаний шовковим шнурком і дбайливо опечатаний.

— Передаш це, синашу, його милости приятелю нашому й союзникові пану Тугай Бєвєві. Що треба було, це вже між нами зумовлено на словах, а це тільки письмenna пригадка йому. Перекажи його милости від мене, що я все йому вірити буду й на слово його лицарське покладатися не перестану... без закладників.

Голос Хмельницького затремтів. Він обняв сина й пригорнувши до грудей, міцно поцілував.

Ахмет і Биховець відвернулися, аби не бентежити Хмель-

лиця, аби не бентежити Хмель-

Б. ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕМ'ЄР, ПОЛЬ РЕНО.

3 ДНЯ

І ВОНИ В КЛОПОТІ.

З приємністю, читали ми редакційну статтю „Н. І. Таймсу“, з 12 червня ц. р., в якій згаданий часопис обороняється перед закидом „недемократичності“. Кілька днів передтим часопис помістив статтю, в якій обстоював думку, що треба запровадити в Америці примусову військову службу. У відповідь на це поплили від ріжних „демократів“ протести, кажучи, що ця думка недемократична. Один із тих протестів каже: „Чи може ви запротестувати з цілою повагою проти вашої схильності до недемократичного, неліберального плану загального, примусового мілітарного вишколу?“ Таких голосів більше і частину з них мистець для дискусії на своїх сторінках згаданий часопис.

ОБОРОНА.

Водночас він обороняється перед закидом недемократизму і пише: „Кілька з помішених на цій сторінці листів доказують, що загальна примусова мілітарна служба є „недемократична“. Вони говорять, як говорили в Великій Британії перед упродовженням такої служби, що вона є „фашистським“ засобом, що прямує до того, аби змілітаризувати вільний нарід, і що вона нищить демократичний спосіб життя, який береться охороняти. Коли ці аргументи були правдиві — продовжає згадана стаття — то тоді Швайцарія і Швеція також є мілітаристичні; Голландія і Бельгія, що спинювали інвазію, є „фашистськими“; Фінляндія, що дала минулої зими стільки одушевлення демократіям, є недемократична, а Франція, яка так хоробро бореться за життя, в дійсності є остаточно прусіянізму. Бо всі ті краї впродовж довгих років мають у себе загальну примусову військову службу“.

НЕВДАЧНИЙ СВІТ.

Ось так обороняється „Н. І. Таймс“ перед закидом „недемократії“ і „фашизму“. Зрозуміло, що ми повні погоджуємось з його аргументами. А наводимо цей припадок тому, щоб доказати, в який спосіб ріжні люде розуміють „демократію“ і „фашизм“, та як легко вони деколи кидають тавро навіть на тих людей, які постійно обороняли демократію, не раз до перебілшення, себто обороняли не лиш їх добрі сторони, але і лихі.

Бо саме „Н. І. Таймс“ так завзято колись заступався за еспанських червоних горлорізів, запроханих кривавий Москві. В очах „Таймсу“ ті горлорізи обороняли демократію і цивілізацію.

ПОСМАК.

Також „Таймс“ був колись горячим поклонником всяких „народнофронтівських“ урядів, зокрема прихильником французького „народнофронтівського“ провідника Леона Блюма. Йому приписували „Таймс“ всякі добрі прикмети. Не говорити вже, що „Таймс“ все заступається за права людини, за повну особисту свободу, за інтернаціональний сентимент серед народів, ну і за мир, та добробут нас. Одним словом, вже сам вираз „демократія“ для „Таймсу“ означав щось майже святе, недоторканне. Аж тут тоби на — закид, що „Таймс“ заступається за фашистський, недемократичний план!

Від цього закиду „Таймс“ напевно набере посмаку, що значить, коли хтось за дурніським чіпається чоловіка і закидає йому „фашизм“, та „недемократію“, тому лише, що не годиться з його поглядами.

В неділю, 5. травня ц. р., на це місто Криниця було свід-

ЯК ХОВАЛИ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ВІЗНЯ?

(З Криниці, Лемківщина, під німецькою окупацією).

ком небувалої, хоча сумної маніфестації. Тут відбувся великий похорон, якого не виділяв жоден Лемківщина, похорон, що цілими годинами проходив вулицями міста. Принагідний прохожий думав, що це похорон великого достойника. А це — ні! На диво, ховали з великими почестями звичайного, сірого громадянина — українця, молодого націоналіста, що помер у пансіоні для бушних політичних в'язнів „Наш Дім“ у Криниці. Помер, як багато інших, на сухоти, яких набавився ще в польській в'язниці.

Петро Туткалюк, уроджений 12. лютого 1915 р. у Вільхівчику, пов. Копичинці, і працював серед народу і для народу, аж доки вороги-катюги не увязнили його і не засудили. Вийшовши з в'язниці, втік з рідного села на цей бік Сяну, рятуючи підірване здоров'я вже не для себе, а для народу. Але не судилося! Відійшов від нас, із рідних молодих друзів — націоналістів, відійшов, як українець від усіх братів і сестер, щоб ніколи не вернути до нас тілом, але бути з нами завжди духом.

В год. 3-тій попол. вирушив по жалібній панасиді — зпід пансіону „Наш Дім“ великий похоронний похід. Із балькону пансіону прощав померлого від друзів, бушних політичних в'язнів, д-р Тома Лапчик, лікар пансіону, що в сильних словах накреслив велику втрату для народу й української справи та висловив віру, що нова жертва польського звірства додасть нам нового зав'язання до праці. Найголовнішими вулицями йшов похід. Попереду процесія, почесна сторожа з національним прапором, одією дівчата і шкільна дівтора в народних строях несли вінки від ріжних установ Криниці міста — села й околиці (разом 19 вінків). Далі йшов мужеський хор — біля 70 хористів, що під проводом

ЗМІНА ПОГЛЯДІВ.

В нинішніх блискавичних часах чимало людей в блискавичний спосіб змінюють свої основні погляди на життя. Серед них основно змінив свій погляд і великий вчений Бертрад Росел, якого недавно силою усунуто з професорської катедри в Нюйоркський університеті. Бертрад Росел написав чимало філософських книг. В тих книгах він заступає думку, що всяка війна є злочинною; люди повинні жити в мирі; їх треба виховувати в пацифістичнім дусі; цінність людини і її інтереси повинні перевищати всі інші цінності; життя треба так улаштувати, щоб воно було приємне і т. д.

Всі ці засади, зрозуміло, дуже трафіляли до переконання багатьох. Росел знаходив велику популярність. Але прийшла війна. Його рідний край, Англія, знайшовся перед смертельною загрозою. Бертрад Росел побачив, що не його пацифістичні ідеї, які він випілював англійській суспільності, тільки цілком противні, боєві ідеї, можуть врятувати Англію. Отож він змінив свій погляд з блискавичною скорістю і заявив, що перестав бути пацифістом, а стає мілітаристом. Війна таки потрібна, бодай в деяких випадках, каже він тепер. Змінивши ось так свій погляд, він водночас заперечив все те, що писав попередньо. Але цього вимагав інтерес його батьківщини.

Ось так відзивається націоналізм і патріотизм в англійських пацифістів. Це повинні брати собі як приклад українські „пацифісти“, яких нарід знаходить від довгих літ у небезпеці, більшість від той, в якій знаходиться тепер англійський нарід.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

СЕЙР, ПА.

Ювилей тов. Вільні Козаки.

Дня 30. травня товариство Вільні Козаки, відділ ч. 236 У. Н. С., обходило 20-ту річницю свого існування. Гарний травневий день причинився до успішного переведення цього свята. Підчас Богослуження і парастасу за померлих членів товариства церква була заповнена. Отець В. Довгович виголосив доцільну і зворушливу проповідь з нагоди цього ювілею.

По службі Божій зійшлися всі учасники свята до парохіальної галі, де відбувся концерт і обід. В концерті взяла участь шкільна дівтора під управою Сестер Василіанок.

По вступнім слові, яке виголосив о. Володимир Довгович, наступали декламації і співи маленьких школярів, що дуже гарно виконали всі точки.

Про розвій т-ва Вільні Козаки подав реферат президент Тит Шкирпан.

Він сказав: Перші організатори були: Тит Шкирпан, Ілія Обух і Андрій Багнюк. Товариство було зорганізоване в грудні 1920, а було прийнято до У. Н. Союзу 1. січня 1921. Всіх членів було 15: Данило Новак, Ілія Обух, Андрій Багнюк, Роман Гараджон, Йосиф Кулик, Яків Стройвус, Юрій Федьчак, Марія Обух, Тит Шкирпан, Ева Багнюк, Семен Прислопський, Катерина Цап, Анна Шкирпан, Ева Прислопська і Мартин Воробілівський.

Перші урядники були такі: Тит Шкирпан, предс., Андрій Багнюк, секр., Семен Прислопський, касієр. Тит Шкирпан був президентом від 1920 до 1925. Другим був Іван Цибульський в 1926. Третім Василь Бабій був від 1927 до 1931. Від 1932 до 1937 був Тит Шкирпан, 1938 — Василь Бабій, а в 1939 до 1940 знову Тит Шкирпан.

Секретарі були: Андрій Багнюк від 1920 до 1928. Другим був Михайло Ковалевич від 1929 до 1937. Третім є Іван Новак від 1938 до 1940.

Касієри були такі: Семен Прислопський, Николай Заборний, Мартин Воробілівський, Михайло Шкирпан, і тепер Юрій Стройвус.

Братська каса була заснована в 1924 р. 7-го грудня з вкладкою по 25 ц. на місяць. Від 1924 до 1940 р. товариство виплатило: хорим членам \$1,484.40; померлого \$200; похоронних коштів \$38; Скавтам \$10; на Рідну Школу \$20; на Світову Виставу \$10; інвалідам \$5; Обеданню \$10; на парохіальну школу \$125; Бел Нитінг Ко. \$25; на мальовання церкви \$25; на Український Конгрес \$10. Разом \$1962.40.

Почався спільний обід, приготований членами товариства Вільні Козаки. Уряд не терпеливо очікував заступника головного предсідника. Та ще не скінчився обід, як на сцені появився професор Герман, заступник головного предсідника У. Н. Союзу, а з ним 26 молодих хлопців з Вилкс Бери. Присутнім пояснено, що це перший мужеський хор У. Н. Союзу, заснований з рамени спортової акції. Ще більшою несподіванкою було, коли цей хор виступив на сцену і відспівав чотири жваві композиції під проводом свого молодого диригента, Евгена Мельничука. Присутні нагородили хор щирими оплесками.

Отець В. Довгович, що проводив програмою, поклав до слова професора Г. Германа. Заступник головного предсідника передав привіт від голов. уряду та побажав відділові багатьох літ життя, зазначивши, що доля У. Н. Союзу залежить від праці таких членів як їх має т-во Вільні Козаки, що вміють пошану-

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЛЕЯНІДЛ. Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбулися в п'ятницю, 21. червня, в годині 8. вечір, а домі, де засідали збори відбуваються. Просимо всіх членів прийти на ці збори і на час. Також просимо членів, котрі позаявляють тікети до розпродажу на п'янік, також принести на збори тікети або гроші. — Ю. Голіньський, пр. В. Реновель, кас.; П. Ярем, секр.

FORD CITY, PA.

ЗАХОДОМ ВІД. 63 У. Н. СОЮЗУ ВІДБУДУТЬСЯ

СОЮЗОВІ ЗБОРИ

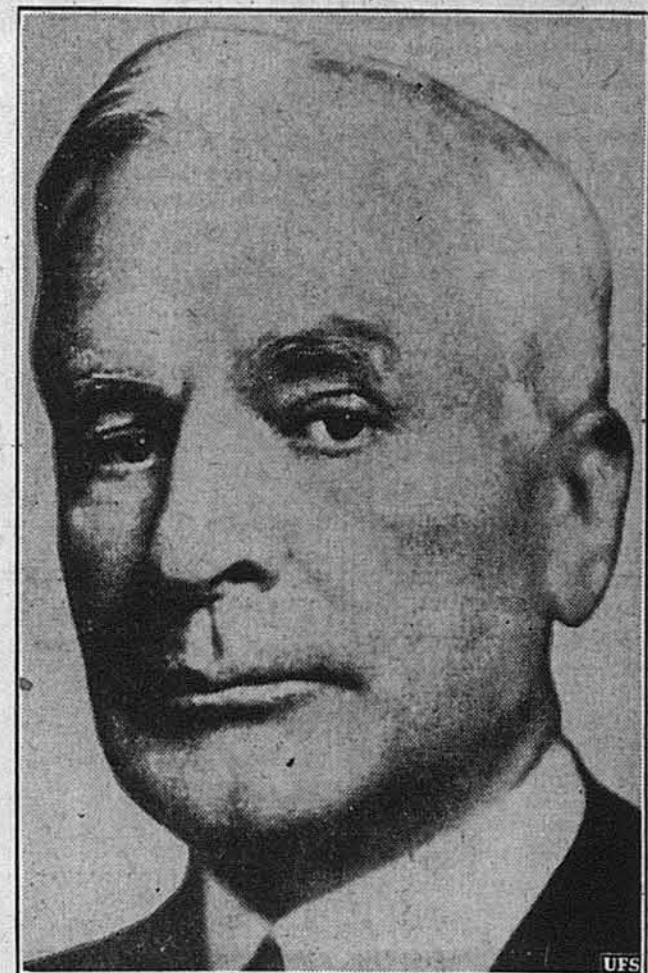
В НЕДІЛЮ, 23. ЧЕРВНЯ (JUNE 23, 1940)

в годині 2. пополудні

В НАРОДНІМ ДОМІ, 600 — 6th AVENUE, FORD CITY, PA.

На ці збори повинні прийти всі члени й членкині, а головню молоді. Також запрошуємо на збори місцевих громадян, що ще не є членами У. Н. Союзу, бо на зборах буде присутній організатор В. Загавич, який промовлятиме в справах, що будуть цікаві для всіх.

М. Личак, секр. від. 63 У. Н. С.

КАНДИДАТ СЬОГОРІЧНИХ ВИБОРІВ.

Кордел Год, секретар стейту в кабінеті президента Рузвельта, один з визначних кандидатів на номінацію Демократичної Партії.

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ

НЕ В БЮ ЙОГО

Запорожці нашішли на шляху трупа. Поховали, вони пішли шукати виновників. Нагнали москалів, вони мають розгадати, чи це вони вбили? Як вони, що з ними зробити?

Читаючи це оповідання, дізнається багато про життя й воювання козаків.

ЦІНА 20 ЦЕНТИВ.

Замовляйте:

“SVOBODA”
81-83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

ТРАВА ДОБРА ДО ТІЖІ

Американці В. Р. Гейгем, Г. О. Колер і С. Ф. Шнабель, що живуть у місті Кензис Сіті, Мізурі, поробили досліди над вартістю трави як поживи, і кажуть, що трава страшенно багата на всякі вітаміни. Один фунт трави має стільки в собі всяких вітамінів, як 28 і третина фунта всяких овочів та горюдини. Однак траву люди не можуть їсти так, як худоба. Не має смаку трава для людини. Тому згадані винахідники придумали, що траву можна висушувати, змолоти на порошок, і тільки травяним порошком заправляти поживу, так, як солю або перцем. Можна травяним порошком заправляти навіть і хліб та всякі печива. А щоб травяний порошок не надавав зеленого забарвлення поживі, придумано спосіб, як можна вимити зелене забарвлення з нього, щоб не ушкодити вітаміни.

Трава має двадцять три рази більше вітамінів А, як овочі й горюдини, вісім разів більше вітамінів В-1, 21 раз більше вітамінів В-2 та 14 разів більше вітамінів С. Має також дошть багато вітаміну Е. Тільки бракує вітаміну Д, що стверджує кости. Однак хто в день буває на сонці, той дістає достатком цього вітаміну з сонячного проміння.

Коли тільки застановитися над тим явищем, що худоба більше нічого не їсть, тільки траву, і росте, силу має, і рідко коли хворує, то самий звичайний розум каже: що трава мусить бути і дуже поживна і багата на всякі вітаміни. А хоч вітамін Д в траві бракує, то худобі це не шкодить, бо худоба звичайно буває щодня на дворі, на сонці, і з сонця дістає вітамін Д.

Як бачимо, то трава — це дуже вартісна пожива. І, як виглядає, може стати в короткому часі й звичайною поживою, або бодай приправкою до поживи і для людей.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА В СЯНОЦІ

Між 23. квітня і 2. травня відбулась незвичайна, як на ці часи й одинока в історії Сяніччини, імпреза. Заходом Музею „Лемківщина“, що саме святкує десятиліття свого оснування, уладжено виставу образів, рисунків, графік-мистців Льва Геца та Петра Обалю. Як хто може боявся, чи мистці в теперішніх важких обставинах зможуть показати нам щось нове, цікаве, то вже на самому вступі міг бути мило розчарований. Велика сая „Просвіти“ ущерть була наповнена працями обох цих мистців. В гарному розміщенні виділо 259 мистецьких праць-експонатів, плодотворний дорібок у мистецькому надбанні.

Ліворуч салі, 22 образи, кільканадцять графік і кількадесят рисунків проф. Геца, праворуч 70 олійних образів та багатий збір дереворитів Петра Обалю. На столах альбуми, світлинні тих праць мистців, що розгубилися по світу (коло 800 праць проф. Геца залишилося по тамтому боці).

Щоб оцінити мистецьку вартість усіх тих творів, треба на те фахового знавця, тож я не беруся до самої оцінки, врешті і самі прізвища мистців говорять про себе. Завважу тільки, що між образами проф. Л. Геца звертає на себе увагу цікавий цикл (6 образів) під спільною назвою „Праця“, далі оригінальні сяніцькі картини: закутина в Сяноці, вулиця в Сяноці, Гетто в Сяноці і др., теж разом шість картин; далі „Верби“, гарний „Акт“ і др. Всі ці праці як і немало других, виконані вже тепер, у воєнному часі.

Між рисунками як і взагалі над усіми експонатами домінує прегарна „Думка“ (олівець і крейда) шляхотне одухотворене жіноче оличчя зі стилізованим Тризубом над чолом. Видно, як дуже сам мистець цю свою працю вирізняє, бо дав їй упривілейоване, видне місце. Замітні глибоким, сумним змістом рисунку з недавню пережитої української Голгофти: суд, переселення, голод та інші. Взагалі в творчості проф. Геца навіть колоритом переважає суворий, часто трагічний настрій, символіка, що примушує думати, застановляється. Як протилежність, — У Петра Обалю, (він мабуть уперше виступив з окремою виставою своїх праць) сяє сонце, грають райдужно барви, всімаються молоді личка, здається, пахнуть квіти.

Ось серед сріблених снігових пухів, Чертіжська церквочка (там мистець зараз учительює), ось всіми відтінками зелених і золотих фарб всімається наше Поділля, а там легко мелянхольний „Захід сонця“, свіже личко донечки малюля й портрети дружини, дівчата, троянди, далі, півонії...

Між дереворитами, портретами наших славних людей, портрет незабутнього Митрополита Андрея (в що жите кожний із нас серцем та думкою лине туди, де тихі води і ясні зорі...) І знову портрети, пейзажі, лемківські церковні.

І цікаво й радісно, що поруч теперішніх воєнних злиднів і цілого нашого, наче провізоричного, життя, творчість наших мистців таки не припинилася, а пливе своїм буйним руслом. Треба бути щиро вдячним управі Музею, що тією виставою цих праць, доказала всім, що нема права вимовляти комуністично, що, мовляв, в цих часах годі вести цю, чи тамту, роботу. Коли їм, мистцям, серед цього злиденного життя вдається з таким успіхом продовжувати свою працю, то що й казати всім іншим, сірим робітникам?...

О. Кисілевська.

ПИТАННЯ І ВІДПОВІДІ

Питання: Я приїхав до Злучених Держав легально 1914 року, однак з огляду на те, що я не міг дістати для себе паспорт, я вживав паспорт мого приятеля. Чи такий поступок утруднить справу під час моїх старань про американське громадянство? Яке ім'я і назвище я повинен подати на аплікації по громадянські папери?

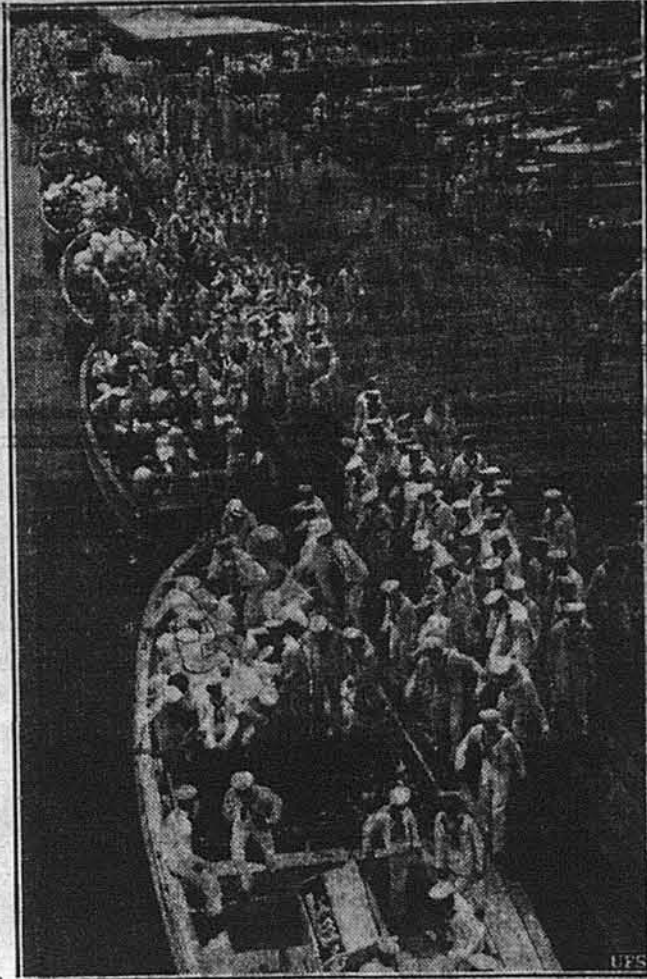
Відповідь: Так як ви приїхали сюди перед 1918 роком, то не буде труднощів через те, що ви вживали чужого паспорт. Ви можете подаватися на громадянство, вказуючи на аплікації ваше правдиве ім'я і назвище, а також і те, як ви приїхали, — щоб ваш легальний приїзд можна було перевірити.

Питання: Я переїхав нелегально до Злучених Держав через границю з Мексикою, 1923 року. Півтора року я перебував у Лос Анджелес, потім переїхав до Пенсильванії, де жив вісім років. Від 1933 року замешкую в місті Нью-Йорку. Тепер хочу легалізувати свій побут і одержати поспівку реєстрації. Чи мені треба мати свідків з усіх місць мого побуту від 1928 року?

Відповідь: Мусите предложити всі можливі докази відносно вашого перебування у Злучених Державах, як: банкову книжечку, поспівку помешкання, записки з праці, тощо. Дуже можливо, що будуть вимагати свідків з Нью-Йорку, Пенсильванії і Лос Анджелес. Ньюйорські свідки мають особисто піти з вами до імміграційного бюро на „Еліс Айленд“ і там зробити зізнання у вашу користь. Інші свідки будуть покликані в тій самій цілі у своїх місцевостях.

Питання: Чи можливо для людини, що приїхала сюди на тимчасовий побут, у зв'язку з світовою виставою, переїхати до Канади або Бермуди і там одержати правильну візу на постійний поворот до Злучених Держав?

Відповідь: Бермуди законом забороняють вступ на свою територію тим людям, що задумують старатися про американську імміграційну візу. Хто приїхав до Злучених Держав на відвідання і пробує поїхати до Канади в цілі одержання візи, то звичайно такого канадійської імміграційної влади не перепускають через свою границю. Однак є виняток для членів наближчої рідні американських громадян, а саме: мужа, дружини, дітей і родичів, котрі управлені до безквотної або упривілюваної візи. Таких осіб пускають після спеціального порозуміння між імміграційними властями Канади і Злучених Держав і по переведенні допитів американського імміграційною службою. Чужинці, котрі живуть у південній Каліфорнії, звичайно їдуть до Мексика для зміни свого стану побуту, а знова замешкали на побережжі Атлантики, вдаються в тій ці-

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ ВИБИРАЮТЬСЯ НА ЛІТНЕ КРУЖЛІННЯ

ли на Кубу.

Питання: Мій муж, що був асекурований після закону соціального забезпечення, помер минулого місяця. Я зробила подання на вдовину пенсію, але від мене зажадали предложення метрики шлюбу. Ми женились в Європі звиш 30 років тому і не маємо жадних документів. Що мені робити?

Відповідь: Передусім треба поробити заходи для одержання метрики шлюбу, цебто написати до відповідних властей у місцевості чи селі, де ви женились. Затримайте копію листа як доказ ваших старань про одержання метрики. Коли одержите неприхильну відповідь, або не одержите жадної, тоді замість того можуть вистарити записані зніжки від двох або більше свідків, котрі знають вас весь той час. Порадьтеся наперед у місцевім бюрі соціального забезпечення.

Це повинні мати на увазі всі ті, котрі сподіваються вносити подання на бенєфіт соціального забезпечення. Добре наперед постаратися про докази шлюбу, коли метрику затрачено або знищено.

Питання: Я скалічився під час праці в малім заводі у Шікаго. Можу дістати дуже мале відшкодування після закону, але мені сказали, що можу багато більше дістати, коли багаті більше дістати, коли піду до суду. Чи це правда?

Відповідь: Коли стаєте на працю, то автоматично приймає приписи закона про відшкодування. Ілнійоїс це один з 15 стейтів де не можна скажити за відшкодування, коли робітник і прадавець згодились повинуватись законі індустріального відшкодування. Ваше домагання мусить перейти через місцеве бюро відшкодування. ФЛІС.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

На Український Культурний Город.

З нагоди відкриття Українського Культурного Городу вплинули на руки заряду, на покриття видачків, такі жертви в долларах:

Українська Народна Поміч, Пітсбург, Па.: 25; Відділ 295 У. Н. С. в Акрон, Огайо, 10; Дмитро Мадельський з Толідо, Огайо, 10; Пилип Ольховий, Клівленд, Огайо, 5; о. Володимир Лотович, Джерзі Сіті, Н. Дж., 5; о. Кучер, Карнегі Па., 5; адв. Роман І. Смух, Шікаго, Іл., 5; о. Онуфрій Ковальський, Реймі, Па., 5; о. Іван Палій, Лорейн, Огайо, 5; о. Йосиф Желехівський, Пітсбург, Па., 2; Микола Давискиба, Бостон, Масс., 2; Катерина і Петро Грузинські, Бостон, Масс., 2; Василь Піндур і Петро Гаврилишин з Клівленд, О., по 2.50; Николай Кедько, Клівленд, О., 2; а по \$1: М. Сикунта, М. Наконечний, о. Йосиф Профета і о. Степан Мусійчук. Юрій Коваль, гросерник, зібрав і подарував на бенкет, ріжних річей до їдження на суму \$106. Катерина Мураль подарувала бочку пива за \$7.50. Пані А. Банась подарувала цвітів на столи за \$5. Всім складаємо щирю подяку.

О. Е. Малицький, президент.

НІО ЙОРК, Н. Й.

Два виступи Молодечого Хору.

Український Молодечий Хор під орудою п. Степана Маруєвича, виступив минулої неділі двічі на Світовій Виставі. Перший виступ був популад-

ні в „Темпл оф Ріліджен“, на концерті „Міжнародної Музики“, влаштованім заходами Інтернешел Інститут „(Ди Йонг Віменс Крісчен Асоційшен“ міста Нью-Йорку). В програмі концерту входили релігійні пісні й інші, головню старинні. Виступав чоловічий Шведський Хор, дуже добре підготований, але зо старшими голосами. Італійський мішаний хор співав релігійні пісні з XIII століття. Вірменський хор виступив з старинними і мітологічними піснями, а поляки дали „Польський Радіовий Хор“, що відспівав між іншим пісню „Над Прутом“, яку зановіджено як „польську любовну пісню“, а в програмі було подано, що це „стара народна пісня“, аранжирована І. Воробкевичом. Міжнародний Хор з професіоналістів відспівав по одній французьку, фінську, латвійську й естонську пісню.

Український Молодечий Хор виступив з двома композиціями: „Покаяння“ Веделі і „Коваль“ (Франко-Гайворонський). Він був найчисленніший і відбивав від інших хорів чистотою голосів, вправністю і такою програмою, що дуже відбивала своєю якістю від того, що чулося з боку інших хорів. Це дуже добре відчула публіка, бо не пощадила Українському Хорові заслужених, довготривалих оплесків.

Потім виступив ще Український Молодечий Хор на „Американ Камон“, беручи участь в „Бруклінс Федерс Дей Селебрейшен“. Тут говорили ріжні бесідники, духовники, конгресмени і т. п. на тему: теперішніх подій у світі, а також згадали і про того „прадочного вола“, що звється „Батьком“. Хор відспівав „Шумить гудить дібровонька“ (М. Гайворонського) і „Щедрик“ (Леонтовича). Співали ще й інші хорі. Але кожний міг переконатись, що такі всі, що там були, витали українську пісню з диким одушевленням. А були чужинці, бо українців майже не було. Хор остав на сцені на закінчення, щоб ще відспівати „Амеріка“.

Молодь, що гуртується у тім хорі, разом з своїм диригентом, може бути горда з того, що сповняє своє завдання, коли їде про поширення української пісні серед американців. Вона її поширює. Її виступи культурні під кожним оглядом.

Молодь, що гуртується у тім хорі, разом з своїм диригентом, може бути горда з того, що сповняє своє завдання, коли їде про поширення української пісні серед американців. Вона її поширює. Її виступи культурні під кожним оглядом.

ХТО ХОЧЕ заглядати собі ПРО СЕЛО, яке він знав, а при тому ПІЗНАТИ нові питання життя, що стаяли перед селом по війні, най прочитав збірку оповідань

ВАСИЛЬ ТКАЧУК
СИНІ ЧІЧКИ

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ
"СВОБОДА"
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

PRESS REPORTS ABOUT THE CONGRESS OF AMERICAN UKRAINIANS

YONKERS, N. Y.

Mrs. Kmetz to Attend Ukrainian Congress

Mrs. Annette Kmetz, national president of the Ukrainian Women's League, will represent the Yonkers Branch at the United Ukrainian National Congress of America at the Washington Hotel, Washington, D. C., Friday. The Congress is the first of its kind to be held in America. At a meeting of the Yonkers Branch Friday, Mrs. Kmetz with a pen and pencil set in appreciation of her work. ("Herald-Statesman," Yonkers, N. Y., May 21, 1940)

UKRAINIANS MEET

Liberation For Homeland Discussed at Washington Gathering

Washington, D. C., May 24.—To continue their struggle for democracy in America, their adopted land and in Ukraine, their homeland, 1,000 Americans of Ukrainian descent, including a number from Niagara Falls, gathered here today to urge a policy on international relations looking toward liberation of and the guarantee of self-determination of Ukraine and of other nations as a prerequisite of mutual friendly relations between the countries of the world.

In announcing the meeting, leaders of the Ukrainian gathering stressed that "today it is possible to speak openly, freely and truthfully about such matters as the independence of Ukraine only in the United States and other democracies."

Senator Guffey and Davis, both of Pennsylvania, and Wagner, of New York, are among the scheduled speakers. Guests of honor include Senator Maloney of Connecticut; Pat Boland, of Scranton, Pa.; Congresswoman Caroline O'Day, of New York (at large); Congressman Edward J. Hart, of Jersey City, N. J. The congress is led by the Ukrainian fraternal orders. There are more than a million citizens of the United States and Canada who are of Ukrainian birth.

("Gazette," Niagara Falls, N. Y., May 24, 1940)

DELEGATE GIVES REPORT ON UKRAINIAN CONGRESS

A report on the Ukrainian Congress held during the past weekend in Washington, was given by Alex Anhel, delegate of the local Ukrainian congregation, at a meeting attended by more than 250 after his return here on Monday. The Congress was called to support the establishment of an independent Ukraine, without compromising American neutrality, and the delegates who numbered about 800, reiterated their support of the United States in all necessary measures for national defense. The Congress was addressed by a number of senators and representatives, and was followed by a concert under direction of Alexander Koshetz.

("Herkimer Telegram," May 28, '40)

REP. HART HONOR GUEST OF UKRAINIAN GROUP

Washington, D. C.—Rep. Edward J. Hart of Jersey City, N. J. was a guest of honor yesterday at a meeting of the American-Ukrainian Congress called "to urge a policy of international relations looking toward liberation of and the guarantee of self-determination of Ukraine and of other nations as a prerequisite of mutual friendly relations among the countries of the world."

More than 1,000 Americans of Ukrainian descent, including many from Newark, attended.

("Star-Ledger," Newark, N. J., May 25, 1940)

UKRAINIAN CONGRESS

Washington, D. C., May 27.—Freedom for the Ukraine was the keynote of the Congress of Ukrainian Organizations of the United States here Friday, which was addressed by three residents of Jersey City and various Congressmen.

The Jersey City speakers were Nicholas Muraszko, president of the Ukrainian National Association; Stephan Shumeyko, editor of "The Ukrainian Weekly," an English language paper, and Dr. Luke Myshuha, editor of "Svoboda."

("Jersey Observer," Hoboken, N. J., May 27, 1940)

ДОМИ НА ПРОДАЖ

НОВІ ДОМИ НА ПРОДАЖ

Як ви або ваші знайомі, думаєте купити готовий дім або збудувати його на вашій ділці в Newark, N. J., або в околиці, то улайтесь до будівничих з довголітньою практикою, а ми вам порадимо і допоможемо в найкращий спосіб це зробити. Тепер найліпший час з допомогою F.H.A., з котрою ми маємо добрий контакт. Ми маємо на показ нові, модерні домі і зачали будувати ряд в найкращій околиці в Union, N. J., на великих ділянках і на доганих сплатах. Затефонуєте або напишіть поштарку, а ми радо послужимо. 125- PETER KOWALCHUK & SON, Inc. 23 Netherwood Pl., Newark, N. J. Tel. Essex 3-7443.

БІЗНЕСИ НА ПРОДАЖ

НА ПРОДАЖ Газолинова Станція, "лонч" і "Айскрім Палор" в містечку 38 миль від Нью-Йорку, гарний дім на 6 кімнат, парове опігання, гараж, рядом з великою школою, знаменитий бізнес. Добра нагода для скорого покупу. Ціна \$2,500, легкі умовини.

62 акри, близько Гошен, Н. Й., при великій дорозі, родюча земля, дім на 6 кімнат, шота, курники в добрім стані, 2 корови, кінь, кур, все господарське знаряддя, виноградник. Властник мусить продати скоро. Ціна \$5,500 на легких умовах. 139- B. ZOBIVKY 222 Sip Avenue, Jersey City, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подружжого свідства. Геморойди й жилаки лікуються без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. GRAMERCY 7-7697

Офісові години: 10—8; неділя 11—2. Жінка-доктор до обслуги. X & Флюороскоп. — Екзамінація \$2.00

ХТО ПОПИРАЄ БІЗНЕСИ, ШО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В "СВОБОДІ", ТОЙ ПОПИРАЄ "СВОБОДУ".

Бувший ЦАР ВІЛЬГЕЛЬМ, котрого мешкання на імміграції в Голандії теж заняли німецькі війська.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320 ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI Український ПОГРЕБНИК Ціна похорон навіть за 433 State St., PERTH AMBOY, N.J. Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Без ріжниць як далеко возиш похорон. Вразі погони фонують до нас. Обслуги шпирі чесна. — Office 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні так низькій як \$150. Обслуги найкраща.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2565

BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 6-5777

ВІСЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ НЕБІЖЧИК, ХОДИТЬ

Історичне оповідання про цінні шляхетські й купецькі дітвори з часів, коли історичні Польща, Україна, а турки правильно називали на неї на грабод.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ "СВОБОДА" 81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 31. Відважний виход.

BREAK IN AND DRAG 'EM OUT," SHOUTED SCUDDER. THE PIRATES HAMMERED AT TARZAN'S FRAIL REFUGE.

INSIDE, TARZAN ASKED MARIKA AGAIN, "GIVE ME YOUR WARRIOR TO FIGHT THE PIRATES! THAT'S OUR ONE HOPE."

"NO," THE GIRL SOBBED, "YOU MIGHT BE KILLED!" SUDDENLY SHE DASHED FOR THE DOOR, CRYING, "I'LL ASK THEM FOR MERCY!" TARZAN JERKED HER BACK.

"I WANT NO MERCY FROM SCOUNDRELS," HE GROWLED. HE WHIPPED OUT HIS KNIFE, TO FIGHT ALONE IF NEED BE.

„Вломіться до середини і витягніть його звідтам!" закричав Скудер. Пірати почали розбивати двері.

Внутрі Тарзан знов домагався від Маріки, щоб дала йому своїх людей до боротьби з піратами, бо це їх єдиний вихід.

„Ні", хлипала дівчина, „Тебе можуть вбити". Нагло вона пустилась до дверей зо словами: „Я проситиму їх щоб нас помиливали". Тарзан спинав її.

„Я не потребую помилювання від лайдаків", заговорив він. Тепер він добув ножа, щоб самому боротись, колиб цього було треба.